

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/236/2021
Identifikačné číslo spisu:	1318202082
Dátum vydania rozhodnutia:	29.09.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:1318202082.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa T. A., nar. XX. T. XXXX, bývajúceho u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, odboru sociálnych vecí v Bratislave, Vázovova č. 7/A, dieťaťa rodičov otca F. Q., bývajúcom v B., L. č. XX, zastúpeného Mgr. Alicou Mendlovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Riečna č. 2 a matky X. A., bývajúcej v B., Q. č. XX, zastúpenou JUDr. Barborou Vrbovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Wilsonova č. 6, o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 39P/85/2018, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. apríla 2020, sp. zn. 11CoP/162/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „súd prvého stupňa“) rozsudkom zo 4. októbra 2018 č. k. 39P/85/2018-151 rozhodol, že :

I. zveruje maloletého T. A., nar. XX.X.XXXX, do osobnej starostlivosti matke;

II. Obaja rodičia sú oprávnení zastupovať a spravovať maloletého majetok;

III. Otec je povinný prispievať na výživu maloletého T. A., nar. XX.X.XXXX sumou 600 eur mesačne, počnúc dňom 8.3.2016, ktorú sumu je otec povinný zasielať k rukám matky, vždy do 15.dňa v mesiaci vopred;

IV. Zročné výživné na maloletého T. A., nar. XX.X.XXXX za obdobie od 8.3.2018 do 30.9.2018 v sume 2.541,94 Eur je otec povinný splácať v 100.- eur mesačných splátkach spolu s bežným výživným, počnúc dňom 1.10.2018 k rukám matky pod následkom straty výhody splátok;

V. Otec je povinný prispievať na tvorbu úspor maloletému T. A., nar. XX.X.XXXX sumou 200.- Eur mesačne, počnúc dňom rozhodnutia tohto súdu, ktorú sumu je otec povinný zasielať na osobitný účet maloletého vždy do 15.dňa toho ktorého mesiaca;

VI. Matka je povinná v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia písomne oznámiť otcovi číslo účtu maloletého dieťaťa a peňažný ústav, v ktorom je účet vedený.

VII. Otec má právo sa stretávať s maloletým T. A., nar. XX.X.XXXX

- každý párny týždeň v kalendárnom roku od piatka od 14,00 hod., kedy si otec maloletého prevezme v predškolskom zariadení do nedele do 18,00 hod., kedy dieťa odovzdá matke v mieste bydliska matky;

- každý párny kalendárny rok od 22.12. od 17,00 hod., kedy si otec prevezme dieťa pred bydliskom matky do 25.12. do 18,00 hod. kedy dieťa odovzdá späť matke v mieste jej bydliska;

- každý nepárny kalendárny rok od 3.1. od 17,00 hod., kedy si otec prevezme maloleté dieťa pred bytom matky do 7.1. do 17,00 hod., kedy dieťa odovzdá matke v mieste bydliska matky;

- každý nepárny kalendárny rok, kedy si otec prevezme maloletého v stredu pred Zeleným Štvrtkom od 17,00 hod. do utorka po Veľkonočnom Pondelku do 18,00 hod., kedy si otec dieťa vyzdvihne v mieste bydliska matky, kde ho vráti späť matke;

- každý kalendárny rok v čase letných prázdnin od 1.7. od 10,00 hod do 15.7. do 18,00 hod. a od 1.8. od 10,00 hod. do 15.8. do 18,00 hod. kedy si otec maloletého vyzdvihne v mieste bydliska matky, kde ho vráti späť matke;

VIII. Vo zvyšku súd návrh zamieta;

IX. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie otca maloletého dieťaťa rozsudkom z 28. apríla 2020 sp. zn. 11CoP/162/2019:

1/ rozsudok súdu prvej inštancie v časti určenia výživného (výrok III) zmenil tak, že otec je povinný prispievať na výživu maloletého T. A., nar. XX.XX.XXXX sumou 400 eur mesačne od 08.03.2016, vždy do 15-eho dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

2/ Rozsudok súdu prvej inštancie sa v časti výživného na tvorbu úspor (výrok V) zmenil tak, že otec je povinný prispievať na tvorbu úspor maloletému T. A., nar. XX.XX.XXXX sumou 100 eur mesačne vždy do 15-eho dňa v mesiaci na osobitný účet maloletého od 04.10.2018.

3/ V časti ročného výživného a ročného výživného na tvorbu úspor rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec v zrušenom rozsahu vrátil na ďalšie konanie.

4/ Vo zvyšku rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

5/ Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

V odôvodnení rozsudku ďalej uviedol :

2.1. „6. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65, § 66 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej CMP) ..., a dospel k záveru, že odvolanie otca maloletého je dôvodné len čiastočne.

7. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie potrebné dokazovanie, vyvodil z neho správny právny záver, svoje rozhodnutie riadne zdôvodnil a otec v odvolaní neuviedol žiadne podstatné skutočnosti, ktoré by mali za následok zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie. Jeho námietky sú čiastočne dôvodné len v časti určenia výživného a ročného výživného na maloletého.

8. Pokiaľ ide o zverenie maloletého, súd prvej inštancie správne vychádzal z vykonaného dokazovania, keď mal preukázané, že matka maloletého riadne zabezpečuje jeho starostlivosť, pričom prihladol aj na vyjadrenie kolízneho opatrovníka, ako aj stanovisko otca maloletého. Súčasná dôkazná situácia neumožňuje zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti, naviac zo skutočností, ktoré súd prvej inštancie prihladol - viaceré zranenia maloletého za prítomnosti otca, ani odvolací súd nie je toho názoru, že je vhodné zveriť maloletého do striedavej osobnej starostlivosti. Aj keď v súvislosti s týmito udalosťami sa snaží otec preniesť vinu aj na matku maloletého, odvolací súd je toho názoru, že v súvislosti s týmito udalosťami sa otec správa nezodpovedne, precenil svoje kapacity, ako aj sily maloletého dieťaťa, ktoré nemalo možnosť brániť sa a bolo vystavené vysokému stupňu nebezpečenstva.

9. Správne rozhodol súd prvej inštancie aj o zastupovaní a správne majetku maloletého, správne upravil styk otca s maloletým, keď uvedená úprava zabezpečuje dostatočne široký kontakt otca s maloletým, či už počas bežného styku, ako aj styku počas Vianočných sviatkov a letných prázdnin. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie chodilo dieťa do predškolského zariadenia, kde nevznikala potreba úpravy styku počas jarných, alebo jesenných prázdnin. V súvislosti s úpravou styku opätovne odvolací súd apeluje na otca, aby postupoval pri starostlivosti o maloletého so zvýšenou opatrnosťou a nepreceňoval jeho možnosti a sily. Aj keď odvolací súd chápe, že otec je tzv. zážitkovým otcom, chce poskytnúť maloletému široký okruh aktivít, avšak tieto musí realizovať výlučne primerane veku maloletého.

10. Rozdielne, ako súd prvej inštancie, rozhodol odvolací súd pokiaľ ide o výšku vyživovacej povinnosti na maloletého, keď treba súhlasiť s odvolacím argumentom otca, že nemôže sám znášať celú výšku vyživovacej povinnosti. Z uvedených dôvodov odvolací súd uznal odôvodnené potreby na maloletého vo výške 600 eur mesačne, pričom neuznal matke položku cestovné vo výške 200 eur mesačne, avšak ostatné námietky otca maloletého vyhodnotil ako nedôvodné. Nemožno považovať náklad na stravu, ktorý najmä otec spochybňoval vo výške 150 eur mesačne za nadsadený, keď skutočne pri rozpočítaní uvedenej sumy na deň vychádza na stravu položka 5 eur mesačne, čo nie je nijak nadsadená suma na výživu maloletého. Taktiež ostatné položky je potrebné zohľadniť, pričom odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že nie je potrebné preukazovať bločky o všetkých skutočnostiach, rozhodných pre posúdenie vyživovacej povinnosti rodiča, ale treba vychádzať z všeobecných poznatkov o cenách tovarov a služieb, ktoré zodpovedajú veku maloletého dieťaťa a prihliadať aj na jeho mimoriadne a špecifické potreby, ktoré sú dané u maloletého jeho poškodením zdravotného stavu, pričom pri znížení výživného, odvolací súd prihliadol aj na príspevky otca maloletého, či už na zabezpečenie krémov, či prípadného oblečenia. Na námietku otca maloletého, akým spôsobom zisťoval súd prvej inštancie jeho príjmy, odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že pri posudzovaní príjmu povinného rodiča nie je rozhodujúci jeho oficiálny príjem, pretože treba prihliadať na rozdiel medzi príjmom, ktorý je preukazovaný pre daňové účely a na príjem, ktorý je posudzovaný pri určení výživného na maloleté dieťa. Rozhodujúcim kritériom na určenie výživného na maloleté dieťa sú jeho odôvodnené potreby, ktoré sú dané stravovaním, bývaním, ošatením, zdravotnou starostlivosťou, jeho aktivitami a ďalšími potrebami, pričom príjem rodiča sa posudzuje podľa jeho možností, schopností a majetkových pomerov. Tu správne postupoval súd prvej inštancie, keď posudzoval príjem otca podľa § 63 ods. 3 Zákona o rodine, keď náklady, ktoré vyčísľil na svoje potreby otec maloletého, vysoko preyšujú jeho oficiálny príjem a taktiež jeho majetkové pomery vysoko preyšujú jeho oficiálny príjem. V danom prípade nebolo možné vychádzať z minimálnej mzdy, ktorú otec maloletého poberá. Pokiaľ otec poukazuje na vyplácanie zisku, na tieto argumenty odvolací súd prihliadnuť nemohol, pretože každý rodič je povinný usporiadať si svoje príjmy tak, aby prioritne bol schopný platiť výživné na maloleté dieťa na zabezpečenie jeho odôvodnených potrieb. Ak odvolací súd uznal odôvodnené potreby maloletého vo výške 600 eur, vo výške 400 eur sa bude na nich podieľať otec maloletého a vo zvyšku matka maloletého. Pokiaľ majetkové pomery rodiča dovoľujú platiť vyššie výživné, uvedené je potrebné zohľadniť. Vyššie výživné, než sú odôvodnené potreby dieťaťa, je potrebné zohľadniť tak, ako správne vykonal súd prvej inštancie v určení výživného na tvorbu úspor. Odvolací súd sa stotožňuje s týmto záverom, avšak je toho názoru, že toto výživné bolo určené neprimerane vysoko a uvedené výživné znížil na sumu 100 eur mesačne. Uvedené výživné má zabezpečiť potreby maloletého do budúcnosti, jeho prípadné vzdelávanie, či zabezpečenie mimoriadnych potrieb maloletého v prípade, že nebude postačovať určené výživné na zabezpečenie odôvodnených potrieb maloletého.

11. Pokiaľ ide o zročné výživné na bežné výživné a zročné výživné na tvorbu úspor, odvolací súd v tejto časti zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, kde súd prvej inštancie zistí doposiaľ zaplatené platby bežného výživného, ako aj zročného výživného a určí podmienky jeho splatnosti, pričom odvolací súd má za to, že vzhľadom na dĺžku konania nie je vhodné určiť platenie zročného výživného v nižších splátkach, resp. v splátkach, uvedené je však na uvážení súdu prvej inštancie, keď poskytovanie splátok je skôr mimoriadnym riešením.

12. Odvolací súd podľa § 387 CSP potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie pokiaľ ide o zverenie

maloletého, správou majetku a zastupovanie maloletého a úpravu styku otca s maloletým. V časti úpravy vyživovacej povinnosti a výživného na tvorbu úspor zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP a v časti zročeného výživného a výživného na tvorbu úspor zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1, písmeno c) OSP.

13. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP.“

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie otec maloletého dieťaťa. Navrhol, aby napadnuté rozhodnutie dovolací súd zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Dovolanie podal podľa § 420 písm. f/ zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej CSP) a podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP.

3.1. Dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP odôvodnil tým, že (i) odvolací súd nedostatočne odôvodnil svoje potvrdzujúce výroky (najmä zverenie, styk), nevysporiadal sa s podstatnými tvrdeniami otca uvedenými v odvolaní, (ii) súdy neskúmali najlepší záujem dieťaťa (pohovor s dieťaťom nebol vykonaný), neskúmali schopnosti otca ani jeho pomery, nebrali do úvahy pozitívny vzťah maloletého k otcovi a právo maloletého na zachovanie rodinných väzieb (iii) súdy vzali do úvahy tvrdenia matky o neschopnosti otca postarať sa o maloletého pre jeho úraz, bez preukázania otcovej viny.

3.2. Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP odôvodnil odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe pri zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti rodiča neskúmajúc najlepší záujem dieťaťa s odvolaním sa na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Cop/26/2015, nález a uznesenie Ústavného súdu Českej republiky III. ÚS 1206/09 a I. ÚS 1554/14.

4. Matka maloletého dieťaťa a kolízny opatrovník maloletého dieťaťa nevyužili právo vyjadriť sa k dovolaniu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Dovolanie je v danom prípade podané vo veci starostlivosti súdu o maloletých, ktorá je upravená od 1. júla 2016 v Civilnom mimosporovom poriadku (ďalej len „CMP“). Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak“. CMP v ustanoveniach § 76 a § 77 obsahujúcich niektoré ustanovenia o dovolaní „neustanovuje inak“, ak ide o prípustnosť dovolania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých; prípustnosť dovolania otca bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP, ktoré upravujú, kedy je dovolanie prípustné (§ 419 a nasl. CSP).

7. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu [viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky)].

8. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania,

vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014).

10. Nadalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „ÚS“, ide o odkaz na rozhodnutie ústavného súdu príslušnej spisovej značky)].

11. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP. V danom prípade je v dovolaní uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 421 CSP.

12. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa § 447 písm. c/ CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

13. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutie spravodlivosti).

14. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej voľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky SP. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

15. Dovolateľ, vychádzajúc z obsahu dovolania, prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z § 420 písm. f/ CSP a k tomu dovolaciemu dôvodu uvádza, že odvolací súd (i) nedostatočne odôvodnil svoje potvrdzujúce výroky, nevysporiadal sa s podstatnými tvrdeniami otca uvedenými v odvolaní, (ii) súdy neskúmali najlepší záujem dieťaťa (pohovor s dieťaťom nebol vykonaný), neskúmali schopnosti otca ani jeho pomery, nebrali do úvahy pozitívny vzťah maloletého k otcovi a právo maloletého na zachovanie rodinných väzieb, (iii) súdy vzali do úvahy tvrdenia matky o neschopnosti otca postarať sa o maloletého

pre jeho úraz, bez preukázania otcovej viny.

16. K tej časti dovolania, v ktorej dovolateľ namieta, že odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nie je náležité odôvodnené v otázke zverenia maloletého jednému z rodičov a úprave styku otca s maloletým, naznačuje, že náležité nereaguje na odvolacie námietky, dovolací súd uvádza, že podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajinú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre Súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

16.1. Treba mať na zreteli, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07). V posudzovanom prípade bolo potrebné zohľadniť, že odvolací súd v časti potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti (najmä o zverení maloletého matke a úprave styku otca s maloletým) ako vecne správny a nevzhliadol vzhľadom na dôkaznú situáciu možnosť zverenia maloletého do striedavej starostlivosti rodičov. Zhodne so súdom prvej inštancie odvolací súd skonštatoval, že pri viacerých zraneniach maloletého sa otec nesprával zodpovedne, precenil svoje kapacity i sily maloletého dieťaťa. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí pritom jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Z odôvodnení rozhodnutí súdov oboch inštancií je v danom prípade dostatočne zrejmé, že pokiaľ ide o zverenie maloletého do starostlivosti matky a úpravy styku maloletého s otcom, súdy predovšetkým zohľadnili, že otec i kolízny opatrovník s návrhom na zverenie maloletého do starostlivosti matky súhlasili. V súvislosti s úpravou styku súd vychádzal z toho, že matka ocovi styku s maloletým nebráni, maloletý má otca rád a súdom upravený styk je v záujme maloletého. Dovolateľ navyše nekonkretizoval odvolacie námietky, ktoré podľa jeho vyjadrenia nemali byť predmetom odvolacieho prieskumu a trpia nedostatkom odôvodnenia. Tieto smerovali k spochybňovaniu správnosti a úplnosti takmer všetkých skutkových zistení a záverov súdu prvej inštancie prevažne vedúcich k stanoveniu vyživovacej povinnosti rodičov k maloletému. Dovolací súd konštatuje, že z odôvodnení rozhodnutí vyplýva, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd, aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu, s ktorým sa v namietaných otázkach stotožnil. Prijaté rozhodnutie primerane vysvetlil. Dovolací na tomto mieste pripomína, že nie je ďalšou opravnou inštanciou, ktorá by mala oprávnenie reparaovať akékoľvek nedostatky.

16.2. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil spôsobom zodpovedajúcim sa zákonu. Zreteľne poukázal na odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, prihliadal na jeho oprávnené záujmy, ktoré vyplývajú aj z návrhov a stanovísk kolízneho opatrovníka ustanoveného maloletému (porovnaj body 7, 8 a 10 až 15 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu v spojení s bodmi 3 a 45 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

17. Pokiaľ dovolateľ vytýka odvolaciemu súdu nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie (najmä to, že dostatočne neskúmali schopnosti otca, jeho pomery, nebrali do úvahy pozitívny vzťah maloletého k otcovi, vzali do úvahy len tvrdenia matky o neschopnosti otca postarať sa o maloletého a iné), najvyšší súd pripomína, že (ani prípadné) nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017). Pri posudzovaní ústavnosti tohto právneho názoru nedospel ústavný

súd (II. ÚS 465/2017) k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Výnimkou sú iba rôzne závažné deficity v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), prípadne konajúcimi súdmi svojvoľné, neudržateľné alebo v zrejmom omyle prijaté skutkové závery, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O taký prípad v danej veci nešlo.

18. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania aj z právnych záverov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie (čo do zohľadnenia najlepšieho záujmu maloletého, jeho nesprávneho zverenia do starostlivosti jedného z rodičov, určení správnej výšky výživného a pod.) dovolací súd uvádza, že už podľa predchádzajúcej úpravy občianskeho súdneho konania dospel najvyšší súd k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením veci (viď R 54/2012 a tiež 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Podľa právneho názoru najvyššieho súdu nie je po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Na tom, že nesprávne právne posúdenie veci nezakladá dovolateľkou tvrdenú vadu zmatečnosti, zotrval aj judikát R 24/2017 a tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 94/2017, 4 Cdo 47/2017, 5 Cdo 145/2016, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 76/2018).

19. Na podklade vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie v danej veci smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto dovolanie odmietol aj podľa § 447 písm. c/ CSP.

20. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

21. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

22. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dôvodom prípustnosti dovolania.

22.1. V prípade konania, ktoré možno začať aj bez návrhu (ktorým konaním je aj konanie o zmenu úpravy styku) dovolací súd nie je v zmysle § 74 CMP viazaný rozsahom dovolania. Aj napriek tomu je však v zmysle § 440 CSP (uplatneného prostredníctvom § 2 CMP) viazaný dovolacími dôvodmi. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP).

23. Otec maloletého prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/, c/ CSP.

23.1. Uplatnenie dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a súčasne podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP sa však bez ďalšieho vzájomne logicky vylučuje; ich súbeh, resp. vzájomná kumulácia je vylúčená. Nemožno tvrdiť, že tá istá právna otázka je dovolacím súdom rozhodovaná ustálene a zároveň tvrdiť, že je ním rozhodovaná rozdielne), (viď napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 27/2017, 6 Cdo 129/2017).

23.2. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť

(a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

23.3. Pokiaľ dovolateľ v takom dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky (do úvahy prichádzajúce) rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priechiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarčinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str.1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017, sp. zn. 3 Cdo 28/2017).

24. V danom prípade dovolateľ v dovolaní uviedol všeobecnú charakteristiku nesprávností, ku ktorým podľa jeho názoru došlo najmä v konaní o úpravu styku s maloletým pred prvoinštančným a odvolacím súdom, avšak neoznačil konkrétne rozhodnutia dovolacieho súdu, ale odvolával sa na rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky a rozhodnutie odvolacieho súdu (Krajského súdu v Prešove).

24.1. Po preskúmaní dovolania dospel dovolací súd k záveru, že dovolateľ nevymedzil dovolací dôvod uplatnený v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP (odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu) spôsobom, aký vyplýva z ust. § 432 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 421 ods. 1 písm. a) tohto právneho predpisu. Označenie uvedených rozhodnutí Ústavného súdu Českej republiky a Krajského súdu v Prešove (ako súdu odvolacieho) totiž nie je spôsobilé naplniť pojem ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. V tejto súvislosti dovolací súd dáva do pozornosti definíciu pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ uvedenú v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 6/2017 zo 6. marca 2017, kde sa uvádza: „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú ako judikáty publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR. Do tohto pojmu možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj jednotlivito v doposiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnil, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali“. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletine Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (R 71/2018). Rozhodnutia súdov iných štátov, a teda ani rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky a Najvyššieho súdu Českej republiky pod tento pojem nespadajú. (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. októbra 2017, sp. zn. 6Cdo/129/2017). Prirodzene, že do tohto pojmu nespadajú ani právoplatné rozhodnutia prvostupňového, či odvolacieho súdu.

24.2. So zreteľom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania otca nevyplyva z § 421 písm. a/ a c/ CSP. Vzhľadom na to jeho neprípustné dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

25. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa ust. § 453 ods. 1 CSP v nadväznosti na § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.